



TÜRKİYE
YÜZYILI

100
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

Ek-3



AKRAN DAYANIŞMASI



Sakarya - 2024

Proje Adı:	Akran Dayanışması
Proje Tanıtımı:	Akran Dayanışması Projesi ile öğrenciler arasında akran dayanışmasını ve iş birliğini artırma, öğrencilerin empati duygusunu geliştirerek akranlar arası hoşgörüyü yaygınlaştırma hedeflenmiştir. Belirlenen hedefler doğrultusunda beş adet etkinlik planlanmıştır. Bu etkinlikler, 2024-2025 eğitim öğretim yılı içerisinde belirlenen takvime göre uygulanacaktır.

1. PROJE YÖNETİCİLERİ

Atalay GÜRBÜZ	İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı
Özcan ERŞEN	İl Millî Eğitim Şube Müdürü

2. PROJE KOORDİNATÖRLERİ

Ayşe CAN ÖZDEMİR	Borsa İstanbul Mehmet Akif Ersoy Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdür Yardımcısı
Büşra AKINCI	İl Millî Eğitim AR-GE
Mithat ŞAHİN	Borsa İstanbul Mehmet Akif Ersoy Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Okul Müdürü
Hüseyin MUTLU	Namık Kemal Ortaokulu Müdürü
Kasım KESKİNKILIÇ	Yazlık İlkokulu Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmen
Toprak ŞANLI	Borsa İstanbul Mehmet Akif Ersoy Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 10. Sınıf Öğrencisi
Zümra Melis BALCI	Şehit Erol Olçok Anadolu Lisesi 10. Sınıf Öğrencisi
Kader Cemre BURTUL	Namık Kemal Orta Okulu 7. Sınıf Öğrencisi

3. PROJENİN BAŞLATILMA GEREKÇELERİ

Akran zorbalığı günümüzde hem toplumumuzun hem eğitim sistemimizin en ciddi sorunlarından biri haline gelmiştir. Zorbalık gibi zararlı davranışların çoğunluğu, çevredekilerin, akranların ve hatta mağdurun dikkatini, övgüsünü veya sosyal statüsünü kazanmak için gerçekleşir. Zorbalık yapan kişilerin ve zorba davranışın hakkında sürekli konuşulması bu amacı gerçekleştirmeye yarayacağından sakıncalıdır. Sürekli olumsuz davranışa odaklanması, olumsuz davranışı kabul edilebilir hale getirir ya da normalleştirir. Çocuğa olumsuz davranışların kişiye ve çevresine verdiği fiziksel ve psikolojik zararın farkındalığı oluşturulmalı fakat bunun yanında bu problemlere pozitif çözüm yolları sunmak, olumlu örnekleri görünür kılmak ve akranlar arasındaki olumlu ilişkiyi artırmak da gereklidir. Yeni eğitim modelimizin de bu noktalara değiniyor olması, Maarif Modelinin çatısını oluşturan erdem-değer-eylem çerçevesindeki saygı, sabır, mütevazılık, sevgi, dostluk, yardımseverlik gibi değerlerin akranlar arası dayanışma ile doğrudan bağlantısının olması projenin başlatılmasında güçlü bir dayanak olmuştur. Bu hususlar ve 2024-2025 Eğitim-Öğretim yılına ilişkin yayınlanan 2024/53 sayılı genelgenin 27. Maddesi de dikkate alınarak; öğrenciler arası dayanışma ve iş birliğini artırarak akran desteğini ve akranlar arası nezaketi geliştirmek, iyi örnekleri görünür kılmak, perspektifimizi değiştirerek olumlu davranışları pekiştirmek, öğrenciler arası problemlerin barışçıl bir şekilde bilimsel, sportif, kültürel etkinlikler aracılığıyla çözülebileceği farkındalığını artırmak amacıyla Akran Dayanışması Projesi başlatılmıştır.

4. PROJENİN AMACI VE HEDEFLERİ

Önleyici rehberlik çalışmaları ile sosyal-duygusal destek sunmak, öğrencilerin yapmalarını istemediğimiz davranışlarını değil, yapmalarını beklediğimiz davranışlarını artırmak, çatışma çözme becerilerini geliştirmek projenin esas amacıdır. Bu amaç doğrultusunda belirlenen hedeflerimiz şunlardır:

- Öğrencilerin öz farkındalığını geliştirmek,
- Öğrencilerin doğru iletişim dilini ve kanalını bulmalarını sağlamak,
- Öğrencilerin sosyal-duygusal gelişimlerini destekleyerek olumlu benlik algısı oluşturmak,
- Sosyal çevreye uyumlarını artırmak,
- Problem çözme becerilerini desteklemek,
- Olumsuz okul algısını yıkarak zorbalık sebebiyle okula devam etmek istemeyen mağdur öğrencilerin okula devamını sağlamak.

5. PROJE ÇIKTILARI VE BAŞARI ÖLÇÜTLERİ

Projenin gerçekleşmesi durumunda şu çıktılar hedeflenmektedir:

- Pozitif bir okul kültürünün oluşması
- İyi, güzel ve olumlu davranışların kartopu etkisiyle büyümesi
- Artan nezaket sayesinde öğrencilerde olumlu okul algısının oluşup öğrencilerin okul başarısının artması
- Uyum sorunu yaşayan öğrencilerin sosyal çevreye uyumunun kolaylaşması.

6. PROJENİN HEDEF KİTLESİ

Projenin hedef kitlesi, Sakarya İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise öğrencilerinden oluşmaktadır.

7. PROJENİN İŞLEYİŞİ

- Proje gönüllülük esasına göre okul idaresi tarafından görevlendirilen öğretmenler aracılığı ile yürütülecektir.
- Akran Dayanışması projesinin İl Millî Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge ekibi tarafından ilçe özel bürolara duyurusu ve tanıtımı yapılacaktır.
- Özel Büroda görevli öğretmenler tarafından her ilçeden bir proje temsilcisi seçilecektir. Bu temsilciler aracılığı ile öğretmenlere proje tanıtımı yapılacaktır.
- Proje tanıtımı için okullardan günlük hayatta kullandıkları nezaket sözcüklerini içeren videolar istenecek ve bu videolar birleştirilerek reklam filmi oluşturulacaktır. Bu video ile projenin sosyal platformlardan medya duyurusu yapılacaktır. Belediye ve AVM'lerden projenin görünürlüğünü artırmak adına reklam panolarında proje afişlerine yer vermeleri istenecektir.
- Projenin sosyal medya paylaşımları için bir hashtag belirlenecek ve paylaşımlar bu hashtag ile yapılacaktır.
- Projenin geliştirilmesi ve devamının sağlanması için, ilçe koordinatörlerinin uygulayıcılara göndereceği bir Google form aracılığıyla projeye dair görüşleri alınacaktır.
- Velileri sürece dahil etmek için aylık bültenler hazırlanacaktır.
- Projenin planı ve uygulama takvimi aşağıdaki gibi olacaktır.

Akran Dayanışması Projesi Çalışma Takvimi

Tarih	Haftanın Teması	Etkinlik
1-29 Kasım	Bir Nezaket Hazinesi Olarak Türkçemiz	1- Akran Dayanışması Tanıtım Sunumu 2- Dilimizden Kalbimize
2 Aralık-20 Ocak	İyiliği Görünür Kılmak	Hakkımda İyi Bir Şey Söyle!
3 Şubat-28 Mart	Benim Sorunum, Arkadaşımdın Çözümü	Akran İstişare Toplantıları
1-25 Nisan	Kendime Not	Bana Nasıl Davranılsın?
1-30 Mayıs	Rekabet İçin Değil Dostluk İçin	Dostluk Turnuvaları

KASIM

Dilimizden Kalbimize

Bu etkinlik kapsamında okullarımızdan dilimizde bulunan, dilek, temenni ve nezaket içeren videolar çekmesi beklenmektedir. Her okulumuzun en az 1 video ile "Kolay gelsin.", "Eline sağlık.", "Hayırlı olsun." vb. ifadelerden oluşan 1.5-2 dakikalık videolar çekip okulların sosyal medya hesaplarında #akrandayanışması projesi ve #dilimizzenenginlikleri etiketleriyle paylaşması önem arz etmektedir. Sosyal medya paylaşımları, sosyal medya veli izin dilekçesi doldurularak yapılmalıdır.

ARALIK-OCAK**HAKKIMDA İYİ BİR ŞEY SÖYLE ETKİNLİĞİ UYGULAMA YÖNERGESİ**

GELİŞİM ALANI	Sosyal – Duygusal
YETERLİLİK ALANI	Kişiler Arası İletişim
KAZANIM/HAFTA	Düşünceleri İfade Etme
SINIF DÜZEYİ	Tüm Sınıflar
SÜRE	1 Ders Saati
ARAÇ-GEREÇ	Katılımcı sayısınca sandalye (Bahçede çember şeklinde yerde de yapılabilir.)
UYGULAYICI İÇİN ÖN HAZIRLIK	Sınıf mevcudu dikkate alınarak 10-15 kişilik gruplar oluşturulması.
SÜREÇ UYGULAMA BASAMAKLARI	Öğretmen 1- Sandalyelerle çember oluşturulur ve öğrencilerden istedikleri yerlere oturmaları istenir. (Bahçe, saha gibi bir alanda yerde çember yapılarak da uygulanabilir.) 2- Öğretmen: “Arkadaşlar bugün sizlerle okulumuzda yürütülecek olan Akran Dayanışması Projesi ile ilgili bir çalışma yapacağız.” der. 3- Çember şeklinde oturma düzenine geçilir. 4- Öğretmen: “İçinizden bir öğrenci sandalyesini alarak çemberin ortasına geçecek ve diğer öğrenciler çemberin ortasındaki arkadaşınız ile ilgili olumlu bir özelliğini ya da beğendiğiniz, takdir ettiğiniz bir yönünü söyleyecek” dedikten sonra kesinlikle fiziksel özellikle ilgili bir ifade kullanılmayacağını belirtir. Gönüllülük esasına göre bir öğrenci çemberin orasına geçer. 5- Ortadaki öğrenci hangi öğrenci olumlu ifadeyi söyleyecekse yüzünü ona dönerek oturur. 6- Sırayla çemberdeki tüm öğrenciler olumlu ifadelerini ifade ettikten sonra ortadaki öğrenci yerine geçer ve onun yerine sıradaki öğrenci oturur. 7- Mümkün olduğunca tüm öğrencilerin çemberin ortasına geçmesi sağlanır. 8- Tüm öğrenciler sürece dahil olduktan sonra öğretmen ortaya geçer.
KAZANIMIN DEĞERLENDİRİLMESİ	Bu aşamada öğrencilerden paylaşım yapılması istenir. Çemberde iken arkadaşların senin hakkında olumlu ifadeler kullandığında ne hissettin ya da arkadaşın ile ilgili olumlu ifade kullanırken ne hissettin diye sorulur.
UYGULAYICIYA NOT	Mutlaka tüm öğrencilerin paylaşım yaparak duyguların ifade etmeleri ve bu duyguların farkında olmaları sağlanır. Öğrenci düşüncesini ifade edebilir ancak düşünce yerine duyguya odaklanmak esastır.
ETKİNLİĞİ GELİŞTİREN	Rehber Öğretmen Mehmet KARATAŞ Rehber Öğretmen Arzu AYDIN

Dikkat Edilecek Hususlar

- Etkinlik 10-15 kişilik gruplar şeklinde gerçekleştirilmelidir.
- Etkinlik öncesi herkesin kendi tarzında bir selamlaşma yaptığı bir buz kırma etkinliği kullanmak etkinliğin etkisini artırmaktadır.
- Sınıf rehber öğretmenlerinin uygulayıcı olması idealdir. Gönüllü tüm öğretmenler tarafından uygulanabilir. (30 kişilik bir sınıf ikiye bölünerek aynı anda 2 öğretmenle yapılabilir.)
- Okul içinde grupların organizasyonunun koordinatör tarafından yapılması tavsiye edilir.
- Katılmak istemeyen öğrenci olursa öğrenciye saygı duyulmalı, çemberde kalması ve eğer dilerse daha sonrasında katılabileceği belirtilmelidir.
- Projenin uygulayıcısı tarafından uygulanacak olan kademeye göre uyarlama yapılmalıdır.

ŞUBAT-MART**Akran İstişare Toplantıları**

Akran İstişare Toplantılarının her ilçenin kendi içerisinde yapması planlanmaktadır. Bu etkinlikte öğrencilerin grupça akran zorbalığı konusunda yaşanan problemleri yazmaları ve her grubun yazdığı probleme bir yan masadaki grubun çözüm önerileri yazmaları istenmektedir. Öğrencilerin problemleri kendi bakış açılarıyla belirlemeleri ve yine kendi bakış açılarıyla çözüm üretmeleri beklenmektedir. Bir toplantının ortalama 20-25 kişi ile yapılması idealdir. Projenin uygulayıcısı tarafından uygulanacak olan kademeye göre uyarlama yapılmalıdır.

AKRAN İSTİŞARE TOPLANTILARI UYGULAMA YÖNERGESİ

GELİŞİM ALANI	Sosyal – Duygusal
YETERLİLİK ALANI	Kişiler Arası İletişim
KAZANIM/HAFTA	Problem Çözme
SINIF DÜZEYİ	Tüm Sınıflar
SÜRE	60-90 dakika
ARAÇ-GEREÇ	-Katılımcı sayısına sandalye ve 5 masa -5 adet fon kartonu -Renkli keçeli kalem
UYGULAYICI İÇİN ÖN HAZIRLIK	İstasyon çalışması için 4-5 kişilik gruplar oluşturulması
SÜREÇ UYGULAMA BASAMAKLARI	1-Koordinatör: “Sevgili gençler bugün sizlerle bir istasyon çalışması yaparak çevrenizde ya da sınıfınızda gördüğünüz bazı problemleri ve çözümlerini tespit edeceğiz. (Öğretmen etkinliğe geçmeden öğrencilere istasyon tekniği hakkında ön bilgi verir.) 2-Her masada 4-5 öğrenci olacak şekilde katılımcılar yerleştirilir. 3- Öğrencilere fon kartonları ve renkli kalem dağıtılır. 4- Etkinliğin ilk aşaması olarak fon kartonunu kalemlerle çizerek iki bölüme ayırmaları ve sadece sol sütunu kullanarak bu bölüme akran zorbalığı hakkında en sık karşılaşılan problemleri listelemeleri istenir. 5- Fiziksel zorbalık, Psikolojik/Sözel Zorbalık ve Siber Zorbalık ve diğer başlıkları altında yazmaları istenir. 6- Problemlerin yazım aşaması bittikten sonra her grup kendi kartonunu bir yan gruba verir. 7- Her grubun yan masadan almış oldukları kartonda yazılı olan problemlere çözüm önerileri üretmeleri ve önerileri kartonun sağ sütununa, problemin karşısına denk gelecek şekilde yazmaları istenir. 8- Öğrencilere makul ve başkasına zarar vermeyecek çözüm önerileri yazmaları gerektiği hatırlatılır. 9- Tüm gruplar çözüm önerilerini yazdıktan sonra tüm kartonlar bir galeri şeklinde duvara sıralanır ve öğrencilerin her bir istasyonu ziyaret ederek, önerilere emoji koyarak değerlendirmeleri istenir.
KAZANIMIN DEĞERLENDİRİLMESİ	Bu aşamada küçük bir söyleşi yaparak etkinliğin onlara nasıl hissettirdiğini değerlendirmeleri istenir. Her öğrenciye bir post-it verilerek en beğendikleri çözüm önerisini yazmaları ve tahtaya yapıştırmaları istenir.
UYGULAYICIYA NOT	Etkinlik boyunca masalar ziyaret edilerek mümkün olduğunca tüm öğrencilerin katılımının desteklenmesi sağlanmalı ve makul çözüm önerileri konusunda vurgu yapılmalıdır.
ETKİNLİĞİ GELİŞTİREN	Proje Koordinatörü Ayşe CAN ÖZDEMİR

Dikkat Edilecek Hususlar

Toplantı sonrasında ortaya çıkacak problemler ve çözümlerin tüm öğrencilere ulaştırılması önem arz etmektedir. Ortaya çıkan ürünlerin derlenerek okul içindeki panolara ve sınıflara asılması sağlanmalıdır. Okullar toplantının akabinde kendi içerisinde ayrıca söyleşi vb. etkinlikler düzenleyebilirler. Projenin uygulayıcısı tarafından uygulanacak olan kademeye göre uyarlama yapılmalıdır.

NİSAN

Bana Nasıl Davranılsın?

GELİŞİM ALANI	Sosyal – Duygusal
YETERLİLİK ALANI	Kişiler Arası İletişim
KAZANIM/HAFTA	Düşünceleri İfade Etme
SINIF DÜZEYİ	Tüm Sınıflar
SÜRE	1 Ders Saati
ARAÇ-GEREÇ	Katılımcı sayısınca küçük not kâğıdı. Küçük bir kutu.
UYGULAYICI İÇİN ÖN HAZIRLIK	Sınıf mevcudu dikkate alınarak yeterli sayıda kâğıt ve 1 adet kutu hazırlanması.
SÜREÇ UYGULAMA BASAMAKLARI	Öğretmen 1- Etkinlik sınıf oturma düzeninde yapılmalıdır. 2- Öğretmen: “Arkadaşlar bugün sizlerle okulumuzda yürütülecek olan Akran Dayanışması Projesi ile ilgili bir çalışma yapacağız. Arkadaşlarımızın bize nasıl davranmasını istediğimizi yazacağız der. 3- Öğretmen: “Şimdi sizlere not kâğıtları dağıtacağım. Bu kâğıtlarda yazan soruya 1 cümlelik cevaplar yazıp kâğıdı katlayın.” der. (Kâğıtlar isimli olmalıdır.) 5- Öğretmen katlanmış kâğıtları bir kutuya toplar ve öğrencilerden teker teker birer kâğıt seçmelerini ister. 6- Her öğrenci seçtiği kâğıtta yazanı okur. Öğrenci okuduğu notla ilgili isterse bir değerlendirme yapabilir. 7- Tüm kâğıtlar bittikten sonra sınıf tahtasına “Bana nasıl davranılsın?” yazılır. 8- Öğrencilerden beğendikleri ve akılda kalan cümleleri söylemeleri istenir ve tahtaya eklenir. 9- Etkinlik sonunda öğrencilere herkesin farklı hassasiyetleri olabileceği; kendilerini rahatsız etmeyen bir davranışın başkasını rahatsız edebileceği mutlaka ifade edilmelidir.
KAZANIMIN DEĞERLENDİRİLMESİ	Bu aşamada öğrencilerden paylaşım yapılması istenir. Öğretmen sınıfa; “Kendi hassasiyetlerinizi ifade etmek ve başkalarınınkini öğrenmek size nasıl hissettirdi?” sorusunu sorar. Gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir ve etkinlik sonlandırılır.
UYGULAYICIYA NOT	Etkinlik kâğıtları önceden kesilip hazırlanmalıdır. Kâğıtlara isim yazılmamasına dikkat edilmelidir. Öğrenciler kâğıtlara uygunsuz yazılar yazmamaları konusunda uyarılmalıdırlar. Bir kişiyi rahatsız etmeyen bir davranışın başkasını rahatsız edeceği hususu mutlaka vurgulanmalıdır.

ETKİNLİĞİ GELİŞTİREN	Proje Koordinatörü Ayşe CAN ÖZDEMİR
---------------------------------	-------------------------------------

MAYIS

Dostluk Turnuvaları – Rekabet İçin Değil Dostluk İçin!

Dostluk Turnuvalarını her ilçenin kendi içerisinde planlaması istenmektedir. Turnuvaya katılacak okullar belirlenmeli ve maç fikstürü oluşturulmalıdır. Futbol, voleybol, farklı okulları temsilen satranç, masa tenisi vb. gibi her türlü etkinlik temsilcilerle istişare edilerek seçilebilir. Turnuvalar turnuvaya katılacak 2 okulun öğrencilerinden karma takım yapılarak oynanmalıdır. Buradaki temel amaç rekabet değil gençler arasındaki nezaketi ve adil oyun anlayışını geliştirmektir. Turnuvalar 2 hafta olarak planlanmıştır. Yeni bir turnuva düzenlemek yerine tüm okullarda uygulanan geleneksel turnuvalarda takımlar karma hale getirilerek uygulanabilir. Projenin uygulayıcısı tarafından uygulanacak olan kademeye göre uyarlama yapılmalıdır.

8. PROJENİN YENİLİKÇİ VE ÖZGÜN YÖNLERİ

Birçok kurum ve kuruluş tarafından akran zorbalığı üzerine çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Her projenin birbiri ile benzer ve farklı yanları bulunmaktadır. Bu projede ise akran zorbalığından ziyade akran nezaketi ön plana çıkarılmıştır. Projede uygulanması planlanan etkinlikler kalıplaşmış etkinliklerin dışına çıkarak rehber öğretmenlerin görüşleri alınarak geliştirilmiştir. Projenin özgün etkinlikleri pilot bir okulda uygulanarak çıktılarının öğrencilerin davranışlarına katkı sağladığı somut olarak görülmüştür.

9. İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK KURUM VE KURULUŞLAR

- Sakarya Büyükşehir Belediyesi:** Projenin görünürlüğünü ve etkililiğini artırmak amacıyla reklam panolarıyla ilgili çalışmalara katkı sağlayacaktır.

10. İLETİŞİM

Büşra AKINCI

Sakarya İl Milli Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge Proje Koordinatörü